

Forfatter: Drachman, Holger Henrik Herholdt

Titel: BREV TIL: Hegel, Frederik Vilhelm FRA: Drachman, Holger Henrik Herholdt (1884-10-10)

Citation: Drachman, Holger Henrik Herholdt: "BREV TIL: Hegel, Frederik Vilhelm FRA: Drachman, Holger Henrik Herholdt (1884-10-10)", i *Frederik V. Hegel - Et mindeskrift (2. bind)*, FR. Bagges Kgl. Hof-Bogtrykkeri, s. 260. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001652518-000-shoot-L0016525180000163.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Frederik V. Hegel - Et mindeskrift (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Wien, Giselstrasse 5. 10 Okt. 84.

Kære Justitsraad Hegel.

Tak for Lykønskningerne igaar, saavel fra Dem som fra Jakob og Fru Julie. Ja; efter at Uroen har sat sig her i Huset og Alt igen gaar sin daglige Gang, saa kom Uroen og Bestyrtelsen ved Budskabet om Branden. Den Nat sov vi heller ikke, da Rygterne nemlig angav Ulykken som meget større.

Nu har vi faaet læst om Branden paa langs og paa kryds og paa tværs, og det synes unægtelig at fremgaa, at medens det endnu kun ulmer i Grunden paa Slotsholmen, saa staar atter hele Landet i lys og forbitret Lue — den gamle Partisplittelse blusser sørgeligere op end nogensinde — og jeg sidder her og spørger mig selv: Hvad skal der blive af dit Land, naar nogle uoverlagte eller ufornuftige Ytringer ved en Landesorg bliver Tegnet til, at man atter styrter sig over hinanden, som en Flok Ulve og ikke som politisk oplyste og modne Mænd, der kunne have en forskellig Mening om en Sag? Og under en saadan Stemning derhjemme, medens endnu Slappelsen hviler over Gemytterne, og medens det kgl. Theater er ifærd med at »lukke Butiken«, saa kan jeg godt forstaa, at den lille »Lykke i Arenzano« er afmægtig overfor den Opgave at skulle »redde det Hele«. Det forundrede mig derfor slet ikke at modtage Fallesens Telegram, hvori han, under lakonisk Henviisning til at »Arenzano« ikke formaaede at trække Læsset igennem, henviser til, at Theatret haaber Alt af de »Strengere Herrer«.

Ja, det er nu godt nok; men Theatret burde værsaagod straks have indstuderet det større og vægtigere Stykke, hvori der Alt i Alt er saa megen Handling, og ikke taget Teten med en lille fin og farverig Situation (ovenikøbet med en gammel Ballet efter sig) lige umiddelbart ovenpaa en saa s. 261 uhyggelig Begivenhed. Naa; Skaden komme over Theatrets Hoved! »Arenzano« bliver dog en lille fin og køn Ting; derfor har jeg Skuespillernes Ord — og min egen Overbevisning.

Jeg forlanger i det hele taget ikke, at Alt skal gaa saa glat og straks rette sig efter mine Ønsker. Jeg er bleven en Mand, en moden Mand, og et tænkende Menneske. Jeg følger en Plan for mit Liv og for min Kunst, og skønt jeg ikke er og vanskeligt nogensinde bliver »dogmatisk« troende, saa har Livets vekslende Skæbner aflejret i mit Hjærte en dyb og inderlig, jeg tør sige helt barnlig Forsynstro. Jeg tror, at Forsynet mener noget Godt med mig og mine Evner til Fordel for mit stakkels sønderlidte og dog saa elskværdige og levedygtige Land. Det er i denne Tro og deraf følgende Selvbevidsthed, at jeg er saa stærk, som jeg er.

Senere Billede.

Holger Drachmann med Familie.

Det er ikke en Kaprice, at jeg har rettet alle mine Anstrengelser nu paa Scenen. Det er, fordi jeg der og kun der i Virkeligheden faar mit Folk i Tale. Og jeg vil tale til Folket; jeg har noget paa Hjærte at sige alle disse delte og splittede Mennesker s. 262 derhjemme. Idag er det gennem en lille, næsten henaandet lyrisk Situation, imorgen gennem et fasttømret borgerligt »Stykke«; og iovermorgen gennem Æventyrets fri Form og luftige Ramme. Idag taber jeg maaske en Træfning — imorgen vinder jeg et Slag. Og selv om jeg imorgen skulde tabe Slaget, saa gaar jeg ind i mit Arbejdsværelse eller om Natten i Børnenes stille Sovekammer, og der beder jeg ganske naivt og fromt en Bøn til det store uudgrundelige Væsen om at styrke mine Evner, give mig Kraft og Mod til at fortsætte under nye Studier, ihærdigere Arbejde — thi et lyrisk Digt lader sig kun føde, men paa Scenen tømmer man sin Bygning sammen Nagle for Nagle, Bjælkelag over Bjælkelag!

Ser De, kære gamle Ven; saaledes har jeg arbejdet disse sidste Par Aar! De skal vide det, De, som har fulgt mig, baade naar det gik op og naar jeg rutschede ned. Men jeg »rutscher« ikke længer; jeg kører lige ud ad Vejen. Selvfølgelig kan et Hjul rulle af eller anden Skade ske — men jeg bliver ved — utrættet og usvækket, saalænge Hjærte banker og Nerverne adlyder Viljen. Jeg vil sejre — det er mig ikke nogen Forfængelighedssag — det er en Følelses, en Hjærtesag, det er en Tros-Sag — og derfor vil det ogsaa lykkes mig. Men — og jeg har tænkt adskilligt frem og tilbage herover — jeg vil ikke vende hjem, før jeg virkelig har vundet en Sejr paa Scenen. Sker dette ikke med »Strengere Herrer«, saa vil jeg vente, til jeg kan trænge igennem med Æventyrkomedien. Slaat ogsaa dette fejl, saa har jeg min store Baghaandstrumf tilbage, »Alkibiades«, hvortil jeg nu arbejder mig hen igennem forskellige Værker med den unge Poestion her.

Jeg har set dybt ned i mit Folks politiske og sociale Splittelse efter det skæbnesvangre Aar 1864. Jeg skal tegne dem et advarende og vækkende Billed derhjemme af det græske Folk under den peleponesiske Krig. Ingen har Midler dertil som jeg. Gennem Paralleler fra alle de politiske Mænd, som jeg derhjemme har staaet i nærmere eller fjærnere Forhold til, skal jeg give et saa anskueligt, et saa rystende Billed af et Folk, der er i Splid og Strid med sig selv, som idag lader sig lede af æsthetisk Aandsaristokrati, imorgen af den brutale Talmajestæt og ender med at gaa under Aaget af de 30 Tyranner — Enevælden i alle dens udskejende Former, og altsammen ligesom mundende ud i Spidsen af det s. 263 mest glimrende, det mest lunefulde, det mest selvmodsiggende Menneske, der har existeret. Jeg skal ryste baade Borgere og Bønder og Aristokrater derhjemme op af deres egenkærlige Sneversyn — ved at vise dem, hvortil Spliden fører; og over al Fordærvelsen, al Egoismen, Race- og Standshadet skal en af Sokrates' Disciple med Mesterens egne Ord pege paa de eviggyldne Love: Kærligheden til Fædrelandet, Respekten for sig selv, Offerberedvillighed lige

indtil Døden.

Jeg kunde blive ved med i Ord at udmale Dem denne Tanke, der efterhaanden er bleven mig saa kær. Men det maa være nok at sige Dem, kære gamle Ven, at jeg vil gennemføre denne Plan. »Den færende Svend«, som jeg først havde tænkt mig at skulle give Ramme for mine Synspunkter, viser sig dog at blive for lyrisk — det rummer ikke Handling, ikke dybe Kontraster nok. »Alkibiades« maa blive min »Hakon Jarl« — Kød af mit Kød, Blod af mit Blod; Oehlenschläger blev mandvoxen med Slaget paa Rheden, jeg blev mandvoksen med Kanontorden fra Dybbøl. Der har De Forskellen; og derfor maa jeg kunne mestre den splittede, den gærende, den pinlige Tid i Danmark, udtrykke dens Skyggesider i Alkibiades' glimrende men sønderrevne »moderne« Skikkelse og udtale Haabet for Fremtiden gennem Sokrates' storslaaede Aand, den Aand, der var i saa absolut Harmoni, der husede en saa vidunderlig Forsynstro, og som døde »lydig under Loven«.

Og mærk Dem dette, kære gamle Ven: det vil naturligvis styrke min Stilling baade indenfor og udenfor Theatret, om jeg vandt en Sejr med de »Strengte herrer«. Det vil sige: man maa saamænd gerne baade hysse og pibe ad Stykket, Meningskampen maa gerne blive nok saa stærk, naar Folk bare vil sige til sig selv: Vi begynder at ane Dramatikeren i Drachmann, vi vil se hans Stykke! Og ligeledes vilde det styrke min Stilling, hvis Æventyrkomedien vandt Folks Hjerter, og de sagde til sig selv: Drachmann maler friske og levende sceniske Billeder for os; vi vil se og høre paa hans Komædie! Men ligemeget! — selv om disse to Stykker ikke gør den Lykke, som de delvis fortjener, og som jeg baade haaber og venter — saa vil jeg dog blive ved og ikke vige og ikke trættes men arbejde mig frem til »Alkibiades«. Thi Alt, hvad jeg ejer af Selvsyn paa min egen Tid, Alt hvad Studiet af Historien lægger mig til Rette, og Alt hvad mit Sprog byder mig af Farver til at iklæde mine Tanker med —

s. 264Alt det vil jeg lægge ind i »Alkibiades«. Og hvis De, gamle Ven, bliver træt eller utaalmodig, hvis De unddrager mig Deres vægtige Hjælp, hvis De siger til mig: Nej, Holger D. jeg tør ikke gaa videre; Kontoen løber for højt i Vejret og hvor bliver Resultaterne af? — ja saa vil jeg hverken blive ilter eller opbrusende, men jeg vil ganske roligt søge Audiens hos mit Lands Konge og sige til ham: De er, Deres Majestæt, den eneste Mand, jeg kan henvende mig til, fordi De staar over Partierne. Her er min Plan, her er Scenegangen for mit Drama. Jeg ved, at det vil gøre mit Lands Literatur Ære, hvis jeg faar Arbejdet færdigt, frit og uhindret af Hensyn til Højre eller Venstre. Yd mig af Deres private Midler en tilstrækkelig stor Sum, til at jeg i et halvt Aar i Udlandet kan bringe Planen til Udførelse!

Saadan vil jeg gøre; og det maa vise Dem, kære Justitsraad Hegel, hvor alvorlig jeg tager Sagen. Jeg vil altsaa ikke komme hjem denne Vinter — med mindre »Strengte herrer« i hvert Fald faar en saadan Succes, at Theatret trøstigt skrider til Æventyrkomedien og giver mig et pekuniært Udbytte saa at jeg Vintren igennem kun behøver at tage Hensyn til mit Arbejde paa det græske Drama.

Deres meget hengivne
Holger Drachmann.